EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2023/1884,

10. mai 2023,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0121/2023),

A. arvestades, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (edaspidi „instituut“) tulude ja kulude eelarvestuse kohaselt ([1]) oli instituudi 2021. aasta lõplik eelarve 8 692 878 eurot ehk 12,17 % suurem kui 2020. aastal;

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) märkis oma aruandes Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi eelarveaasta 2021 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et instituudi raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

C. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on liidu põhiväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2; arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine, millega on kehtestatud soolõime põhimõte;

D. arvestades, et soolist võrdõiguslikkust liidus on eelkõige mõjutanud COVID-19 pandeemia tagajärjed, sõda Ukrainas ning tagasilöögid soolisele võrdõiguslikkusele ja naiste õigustele, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele mitmes liikmesriigis; arvestades, et naisi võivad ebaproportsionaalselt mõjutada energiahindade tõus ja üldine elukallidus; arvestades, et see võib veelgi süvendada ebavõrdsust ja takistada soolise võrdõiguslikkuse saavutamist; arvestades, et energiaostuvõimetuse soolise mõju kohta liidus on vaja lisauuringuid; arvestades, et 2022. aastal oli soolise võrdõiguslikkuse indeks kogu ELis 68,6 ning see suurenes 2021. aastaga võrreldes vaid 0,6 punkti võrra, mis näitab, et soolise võrdõiguslikkuse suunas liikumise tempo ELis on aeglane;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et eelarveaasta 2021 eelarveseire tulemusel oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 98,92 %, mis on 2020. aasta määrast 1,18 % kõrgem; märgib, et kõnealusel aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 71,39 %, mis on 2020. aasta määrast 3,44 % madalam;

2. märgib, et instituudi lõpliku eelarve summa tuleneb esimesest 971 698 euro suurusest eelarvemuudatusest, mis tähendab 12 % suuremat eelarvet võrreldes 2021. aastaks algselt eraldatud eelarvega, ja teisest 375 000 euro suurusest eelarvemuudatusest, mis tähendab instituudi haldusnõukogu poolt heaks kiidetud 4,14 % vähendamist COVID-19ga seotud kokkuhoiu tõttu aasta lõpus;

3. märgib, et instituudi järgmisesse eelarveaastasse üle kantud tegevuskulud suurenesid 2022. aastal 54,79 %ni (2021. aastal 49,49 %);

([1]) ELT C 141, 29.3.2022, lk 123.

Tulemuslikkus

4. tuletab meelde, et instituut loodi selleks, et aidata liidus edendada soolist võrdõiguslikkust ja seda tugevdada; rõhutab instituudi keskset rolli ELis soolise võrdõiguslikkuse edendamisel teadusuuringute ja andmete kogumise kaudu; see on ülesanne, mis on osutunud oluliseks ja mõjusaks; rõhutab seetõttu, et instituudile tuleb tema ülesannete täitmiseks tagada piisavad ja stabiilsed rahalised vahendid ning inimressursid; tuletab meelde, et instituudi ülesanne on koguda, analüüsida ja levitada soolist võrdõiguslikkust käsitlevat teavet, töötada välja, analüüsida, hinnata ja levitada metodoloogilisi vahendeid eesmärgiga toetada soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimuste arvesse võtmist kõigis liidu tegevusvaldkondades ja nendel põhinevates liikmesriikide tegevusvaldkondades; ergutab instituudi ja teiste liidu asutuste vahelist koostööd;

5. märgib, et instituut kasutab seoses tegevuseesmärkidega teatavaid põhilisi tulemusnäitajaid, et hinnata oma tegevusest tulenevat lisaväärtust; märgib rahuloluga, et instituut täitis 2021. aastal 96,62 % oma tööprogrammist ning saavutas seeläbi 2021.–2023. aasta ühtses programmidokumendis seatud eesmärgid;

6. märgib, et instituut avaldas 2021. aastal aruande, milles analüüsitakse COVID-19 pandeemia tagajärgi lähisuhtevägivalla ohvritele, ning viis läbi esimese ulatusliku uuringu, milles koguti andmeid COVID-19 pandeemia tagajärgede kohta mitteametliku hoolduse, töö- ja eraelu tasakaalu, heaolu, tööhõive ja töötingimuste küsimustes; märgib lisaks, et soolise võrdõiguslikkuse jaoks vahendite eraldamise jälgimise tööriista väljatöötamisega viis instituut lõpule oma etapilise sooteadliku eelarvestamise töövahendi loomise, mille eesmärk on aidata korraldusasutustel järgida soolõime põhimõtet jagatud eelarve täitmisel; märgib lisaks, et instituut töötas liidu vahendite ja liikmesriikide eelarvete jaoks välja sooteadlike riigihangete töövahendi, et täiendada komisjoni sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete raamistikku;

7. märgib, et instituut tihendas terve aasta vältel koostööd liidu ametitega, eelkõige Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga (FRA) ning Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutusega (Eurofound); võtab teadmiseks instituudi osalemise justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustikus nii COVID-19 kriisile reageerimise kui ka liidu Ukraina vastu solidaarsuse üles näitamise kontekstis; võtab lisaks teadmiseks instituudi osalemise ELi ametite teadusnõustamise võrgustikus (EU-ANSA), eelkõige kvantitatiivsete uuringuandmete klastris ja sotsiaal-majanduslikus klastris; kutsub instituuti üles jätkama koostoime arendamist (nt inimressursside, hoonete haldamise, IT-teenuste ja turvalisuse osas), koostööd ja heade tavade vahetamist teiste liidu ametitega, et suurendada mõjusust;

8. tunneb heameelt instituudi ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni vahelise jätkuva koostöö üle; toonitab, et instituudil on võimalik anda väärtuslik panus kõikide parlamendikomisjonide töösse, et lõimida sooline mõõde paremini kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse; tunnistab instituudi spetsialiseerumist ja teadmisi, eelkõige andmete esitamise ja liikmesriikide poliitika hindamise osas;

Personalipoliitika

9. märgib, et 31. detsembri 2021. aasta seisuga oli ametikohtade loetelust täidetud 96 % ja liidu eelarves kinnitatud 27 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 26 (sama arv ametikohti kui 2020. aastal); märgib, et avaldati 12 kandideerimiskutset, millest neli olid lepinguliste teenistujate ametikohad, viis ajutise teenistuja ametikohad, üks lähetatud riikliku eksperdi ametikoht ja kaks praktikantide ametikohad; rõhutab, et 2021. aasta jooksul oli tööjõu voolavuse määr 11 %; võtab teadmiseks personalivajaduste läbivaatamise, mille käigus leiti, et 77,6 % instituudi personalist on suunatud operatiivülesannete täitmisele, 14,5 % haldusalasele toetusele ja 7,9 % neutraalsetele tegevustele; märgib, et 27. mail 2021 võeti vastu uued reeglid, mis puudutavad keskastme juhte;

10. võtab teadmiseks soolise tasakaalustatuse kõrgemas juhtkonnas (kaks meest (50 %) ja kaks naist (50 %)) ning soolise tasakaalustamatuse haldusnõukogus (kuus meest (19 %) ja 26 naist (81 %)) ning personali hulgas üldiselt (12 meest (29 %) ja 30 naist (71 %)); kordab oma üleskutset instituudile tagada tulevikus sooline tasakaal; palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid oma kandidaatide esitamisel instituudi haldusnõukogusse arvesse soolise tasakaalu tagamise tähtsust;

11. märgib, et kui välja arvata praktikakohtade ja lähetatud riiklike ekspertide ametikohtade kandideerimisavaldused, sai instituut 2021. aastal 513 kandideerimisavaldust, millest 68 % esitasid naised ja 32 % mehed; väljendab heameelt selle üle, et kõrgemas juhtkonnas on saavutatud sooline tasakaal, kuid tunneb muret tasakaalustamatuse pärast personali hulgas üldiselt; väljendab heameelt selle üle, et instituut osaleb alates 2021. aastast aktiivselt ELi asutuste võrgustiku mitmekesisuse ja kaasamise töörühmas, ning mitmesuguste meetmete üle, mida on võetud mitmekesisuse ja kaasatuse parandamiseks instituudisiseselt;

12. märgib, et instituut sõlmis ajutise personali leidmiseks 2021. aastal üheaastase lepingu ettevõttega UAB Manpower Lit; tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohtu 11. novembri 2021. aasta kohtuotsuses (kohtuasi C-948/19) kinnitati Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/104/EÜ ([2]) kohaldatavust liidu detsentraliseeritud asutuste suhtes ning ajutiste töötajate ja koosseisuliste töötajatega võrdse kohtlemise põhimõtet ning et Leedu ülemkohus jättis selle otsuse jõusse; märgib sellega seoses, et lepingu sõlminud ettevõte UAB Manpower Lit keeldus pikendamast 2022. aastal lõppevat ajutise tööjõu pakkumise lepingut;

13. soovitab näha instituudile ette rohkem töötajaid ja eraldada piisavad rahalised vahendid instituudi enda vajadushinnangut arvestades, et instituut tuleks toime soolõimega seotud tehnilise abi taotluste arvu järsu suurenemisega, näiteks selleks, et reageerida kiiresti erinevate järjestikuste sotsiaal-, majandus- ja kliimakriiside naistele ja soolisele võrdõiguslikkusele avalduvale teravnevale mõjule ning soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste vastu suunatud tagasilöökidele mitmes liikmesriigis ja kogu maailmas;

14. väljendab heameelt instituudi tervikliku heaolupoliitika üle, mis hõlmab mitmeid meetmeid, et toetada instituudi töötajate töö- ja eraelu tasakaalu, kaugtööd ja tervislikku eluviisi; märgib seoses psühholoogilise toega, et 2021. aastal lõpetati üks sõltumatu uurimine väidetava psühholoogilise ahistamise kohta, mille tulemusel vabastati ametist teenistuja, kelle suhtes on algatatud uurimine; tunnustab instituudi ulatuslikku personali koolitamise kava; julgustab instituuti töötama välja pikaajalise personalipoliitika, mis käsitleb töö- ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja konkreetsete koolitusvõimaluste pakkumist karjääri arendamiseks, soolise tasakaalu tagamist kõigil personali tasanditel, kaugtööd, õigust olla mittekättesaadav, geograafilise tasakaalu parandamist, et tagada asjakohane esindatus kõigist liikmesriikidest, ning puuetega inimeste värbamist ja integreerimist, samuti nende võrdset kohtlemist ja nende võimaluste laialdast edendamist;

Hanked

15. märgib, et 2021. aastal viidi lõpule 47 haldusalast hankemenetlust ja 62 põhitegevusega seotud hankemenetlust; märgib, et instituut ajakohastas töötajatele mõeldud hankesuuniseid, sealhulgas kontrollnimekirju, sisemisi tähtaegu ja menetlusetappe, et parandada hankemeetmete raames koostatud dokumentide kvaliteeti;

16. võtab murelikult teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et 2021. aastal tegi instituut ebaregulaarseid makseid (väärtusega 12 200 eurot) tõlketeenuste ostmiseks, mis ei kuulunud asjakohase osalemiskutse ulatusalasse;

17. tuletab meelde, kui oluline on tagada hankemenetlustes osalevate pakkujate vaheline aus konkurents ning võimaldada kaupade ja teenuste hankimist parima hinnaga, järgides seejuures läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid; palub võtta kasutusele komisjoni välja töötatud e-hangete IT-vahendid; nõuab, et menetlusi ja hankejuhiste malle ajakohastataks ja selgitataks; võtab murelikult teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et puudused riigihangete vallas süvenevad ja on enamikus asutustes endiselt suurim ebaregulaarsete maksete allikas;

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/104/EÜ renditöö kohta (ELT L 327, 5.12.2008, lk 9).

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

18. võtab teadmiseks instituudi kehtestatud meetmed ja tehtavad jõupingutused, mille eesmärk on tagada läbipaistvus, huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning rikkumisest teatajate kaitse; märgib, et instituut tegeleb praegu oma huvide konfliktide poliitika viimistlemisega; märgib, et 2021.–2023. aasta pettustevastase võitluse strateegiat rakendati 2021. aastal edukalt kooskõlas sellega seotud tegevuskavaga, tuginedes Euroopa Pettustevastase Ameti esitatud metoodikale; tunneb heameelt selle üle, et lisaks viidi 2021. aastal läbi mitu koolitust eetika ja aususe valdkonnas, samuti infotunnid pettuste ennetamiseks; rõhutab vajadust kehtestada süstemaatilisemad reeglid läbipaistvuse, ühitamatuse, huvide konflikti, ebaseadusliku lobitöö ja pöördukse efekti kohta, või neid reegleid korrapäraselt ajakohastada;

19. märgib, et instituut avaldas oma veebilehel direktori ja enamiku haldusnõukogu liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid; tuletab meelde, kui oluline on elulookirjelduste ja huvide deklaratsioonide avaldamine; kutsub instituuti üles avaldama kõigi oma haldusnõukogu liikmete elulookirjeldusi ja huvide deklaratsioone;

Sisekontroll

20. tunneb heameelt instituudi 2021. aastal võetud meetmete üle sisekontrollisüsteemi tugevdamiseks; võtab sellega seoses teadmiseks instituudi järelkontrolli läbiviimise korra läbivaatamise; tunnustab sellega seoses, et järelkontrollid on alates 2021. aasta septembrist läbi viidud ja kontrollikoja tähelepanekuga seotud meetmed on lõpule viidud; tunneb lisaks heameelt selle üle, et instituut ajakohastas oma kvaliteeditagamise poliitikat, milles on määratud kindlaks projektide konkreetsed kontrollimeetmed;

21. võtab murelikult teadmiseks kontrollikoja tähelepanekud, milles rõhutatakse mitmeid puudusi juhtimis- ja kontrollisüsteemide valdkonnas; märgib, et esimene tähelepanek on seotud värbamismenetlusega, mille puhul ei järgitud läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, ning et teises tähelepanekus käsitletakse ühe lähetatud riiklike ekspertide valikumenetluse puudusi, mis õõnestavad menetluse objektiivsust ja osutavad puudustele instituudi sisekontrollis; märgib, et kolmas tähelepanek on seotud hankemenetlusega, mille puhul kõik hindamiskomisjoni liikmed kuulusid samasse haldusüksusesse, mis on vastuolus finantsmääruse artikli 150 lõikega 3; tuletab meelde, et menetluslikud puudused värbamismenetlustes õõnestavad läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimist; nõuab, et instituut parandaks oma sisemist värbamismenetlust, et selgitada hindamismenetlusi ja teateid vabade ametikohtade kohta;

22. märgib, et komisjoni siseauditi talituse (IAS) strateegilise siseauditi kava kohaselt ajavahemikuks 2019–2021 viidi 2021. aastal läbi 40 tehingust koosneva valimiga kokku 1 800 kontrollitoimingut, mille kontrollitud eelarve oli kokku 920 776 eurot; märgib, et lõpptulemuste kohaselt tagab olemasolev sisekontrollisüsteem tehingute vastavuse finantseeskirjadele ja sisemenetlustele; märgib, et aruanne sisaldab nelja soovitust sisekontrolli tõhustamiseks, et kõrvaldada väiksemad puudused; tunneb heameelt selle üle, et instituut järgis täielikult kõiki soovitusi, sealhulgas eelmiste aastate soovitusi, ja siseauditi talitus lõpetas sellega seotud meetmed 2022. aasta veebruaris;

23. märgib, et 2021. aasta sisekontrolli erihinnang viidi läbi kooskõlas instituudi sisekontrolliraamistiku ja sisekontrolli hindamise suunistega; võtab teadmiseks nimetatud hindamise järelduse, et kõiki põhimõtteid järgitakse ja need toimivad eesmärgipäraselt ning sisekontrollisüsteemi 2., 3. ja 5. komponendi puhul tuvastati kuus mõõdukat puudust; kutsub instituuti üles teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni nende puuduste kõrvaldamisel tehtud edusammudest; tunneb heameelt meetmete üle, mida instituut on rakendanud riskivaldkondade leevendamiseks, sealhulgas tundlike toimingute puhul;

24. palub instituudil tugevdada oma sisekontrollimehhanisme, sealhulgas luua sisemine korruptsioonivastane mehhanism;

Digiüleminek ja rohepööre

25. võtab teadmiseks jõupingutused, mida instituut on teinud kulutõhusa ja keskkonnasäästliku töökeskkonna loomiseks; märgib, et instituut on loonud lähetuste haldusvahendi, mis võimaldab jälgida reiside käigus tekkiva CO_2 heite kogust; võtab teadmiseks, et 2021. aasta seire tulemuste kohaselt oli instituudi lähetuste CO_2 heide kaheksa tonni; märgib, et instituut on lisanud keskkonnameetmete nõuded mitut liiki lepingutesse; tunneb heameelt instituudi võetud kohustuste üle paigaldada oma Vilniuse ruumidesse päikesepaneelid, et parandada hoone keskkonnatõhusust ja kasutada ainult taastuvenergia allikaid; täheldab huviga, et instituut on hankinud rakenduse, mis võimaldab tal jälgida oma keskkonnajalajälge, ning et see rakendus võetakse ilmselt kasutusele 2022. aastal; kutsub instituuti üles hoidma eelarvepädevaid institutsioone sellekohaste arengutega kursis;

26. võtab teadmiseks, et instituut on 2021. aastal oma peamised protsessid täielikult digitaliseerinud ning võtnud kasutusele elektroonilised töövood ja e-allkirja; võtab teadmiseks instituudi IKT turbepoliitika ja teabehalduspoliitika ajakohastamise; tunneb heameelt instituudi vastuse üle, et kasutusel on küberturvalisuse süsteem ja et ta on rakendanud mitmeid küberturvalisusega seotud meetmeid, nagu mitmikautentimine ja IT-meeskonna liikmete turvakoolitused; ergutab instituuti viima läbi ka IT-taristu korrapäraseid riskihindamisi ning tagama küberkaitse korrapärased auditid ja testid;

Talitluspidevus COVID-19 kriisi ajal

27. märgib, et instituut kohanes kiiresti talitluspidevuse tagamiseks läbivaadatud ühtse programmidokumendi kohaselt; hindab instituudi tööd nõukogu eesistujariikide Portugali ja Sloveenia toetamisel, esitades uusi andmeid soolise võrdõiguslikkuse kohta, mis olid aluseks nõukogu vastavatele järeldustele COVID-19 pandeemia sotsiaal-majandusliku mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele; märgib, et justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste võrgustikus on arutatud ühiseid algatusi COVID-19-le reageerimiseks ja talitluspidevuse kavade koostamiseks; tunneb heameelt asjaolu üle, et instituut ajakohastas 2022. aasta juulis oma talitluspidevuse kava;

28. julgustab ametit rakendama COVID-19 pandeemia ajal töötajate reisimisega seotud kogemusi, et paremini korraldada koosolekuid ja ülesandeid, mida saaks tulevikus täita tõhusamalt kaugosaluse teel kui kohapeal;

Muu

29. tunnustab instituudi jõupingutusi, et suurendada oma nähtavust üldsuse seas pressi infotundide, pressiteadete, meediakampaaniate nagu „16 Days of Activism“ (16 päeva aktiivset võitlust) ning tihedate kontaktide kaudu ajakirjanikega; võtab teadmiseks instituudi paranenud näitajaid sotsiaalmeedia ja meedia teabenõuete valdkonnas;

30. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 10. mai 2023. aasta resolutsioonile ([3]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([3]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0190.